

Langpootmuggen en steltmuggen, niet zomaar grijze muizen

Inhoud

1. Kennismaking
2. Samenwerking loont!
3. Fotografietips

Kris Peeters, Zwijndrecht
peeters.heyrman@scarlet.be

1. Kennismaking

Langpootmug = saai, grijsbruin, gevaarlijk, vies, eng, ...

Koollangpootmug

Langpootmug = saai, grijsbruin, gevaarlijk, vies, eng, ...

Koollangpootmug

Maar er zijn meer dan 300 soorten in België, bvb.
'Maanlangpootmuggen' *

* namen tussen ' ' zijn (nog?) niet officieel

Tijgerlangpootmuggen

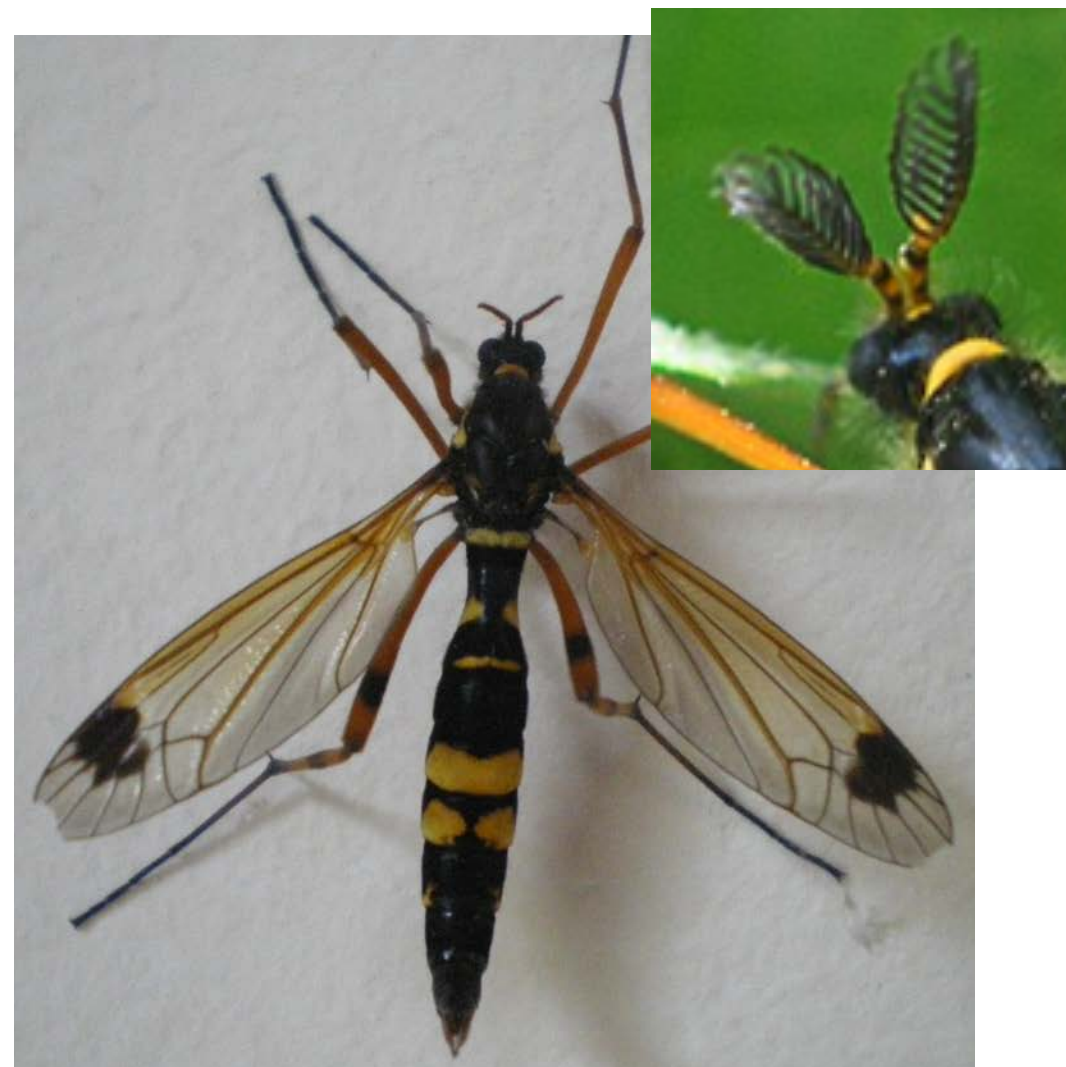
Kamlangpootmuggen

Tijgerlangpootmuggen

Kamlangpootmuggen

'Veenlangpootmuggen'

Reuzenlangpootmuggen

'Marmorlangpootmuggen'

'Beeklangpoten'

'Kortlangpoot'

Daarnaast zijn er de Stelmuggen, nog vormenrijker dan de echte langpoten:

met fijn gevlekte vleugels...

of lange snuit...

Daarnaast zijn er de Steltmuggen, nog vormenrijker dan de echte langpoten:

of helemaal oranje...

of mooi getekend...

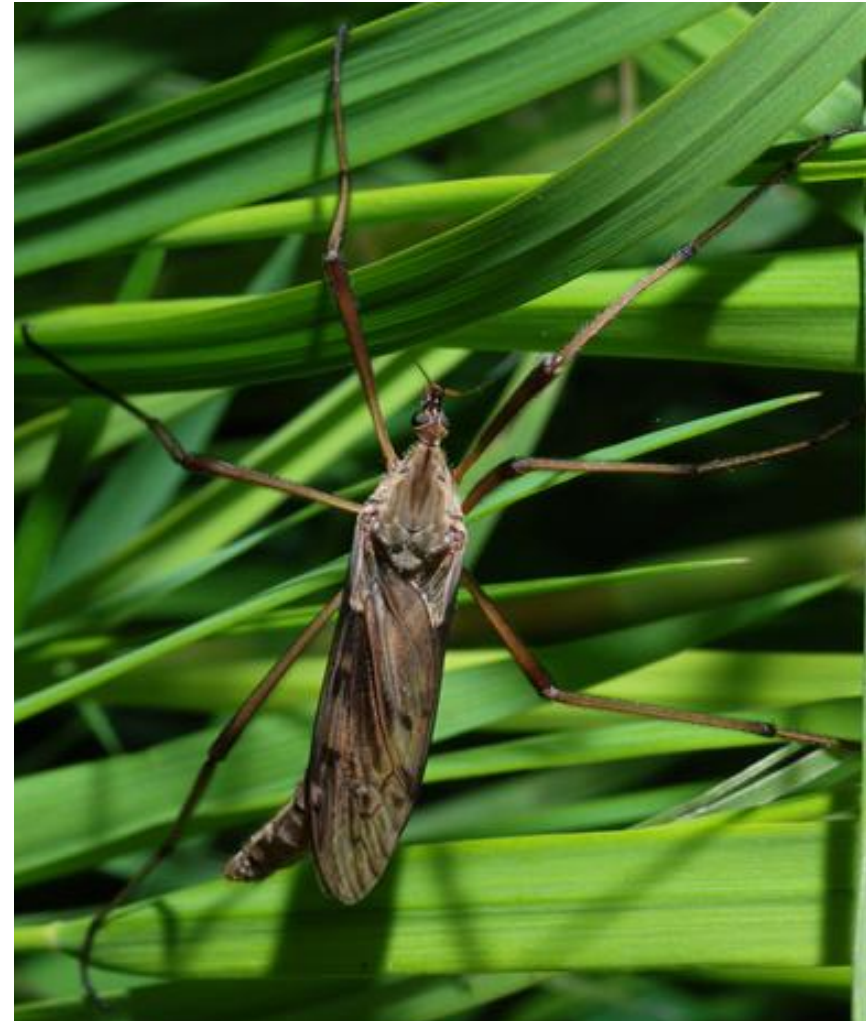

Daarnaast zijn er de Stelmuggen, nog vormenrijker dan de echte langpoten:

met 'ogen'...

of als een spin...

Daarnaast zijn er de Stelmuggen, nog vormenrijker dan de echte langpoten:

of blinkend zwart...

of échte steltlopers...

enz...

2. Samenwerking loont !

Maar eigenlijk gaat het mij niet om de langpootmuggen !

**Maak foto's van alles wat leeft en
post het op www.waarnemingen.be**

Zoek eventueel zelf de naam

of

laat het programma het dier of de plant zelf op naam brengen

of

laat de determinatie aan anderen over (en noem het bvb

'Langpootmug onbekend')

Voer waarneming in

ObsIdentify voorspelt *Nephrotoma crocata* met zekerheid 100.0% [disclaimer](#)

Accepteer

onzekere voorspellingen

Voeg foto's of geluiden toe. Datum, tijd en locatie worden indien mogelijk uit multimedia gelezen.

Uploaden

Verwijder bestand

Datum

2013-06-17

Tijdstip

18:49

Bewaar

Annuleer

Voer waarneming in

ObsIdentify voorspelt *Nephrotoma*

Accepteer

Voer waarneming in

Voeg foto's of geluiden toe. Datum mogelijk uit multimedia gelezen.

Verwijder bestand

Datum

2013-06-17

Bewaar

Annuleer

ObsIdentify is helaas niet zeker: de eerste voorspelling *Symplecta hybrida* (31.1%). Probeer de foto bij te snijden.

onzekere voorspellingen: (accepteren zal "zeker" uitvinken)

- *Symplecta hybrida* Accepteer
- *Ormosia lineata* Accepteer
- *Gnophomyia viridipennis* Accepteer
- *Rhypholophus varius* Accepteer

Voeg foto's of geluiden toe. Datum, tijd en locatie worden indien mogelijk uit multimedia gelezen.

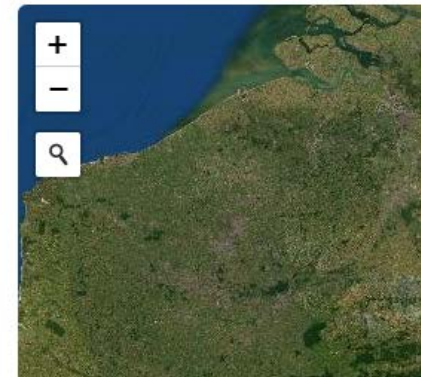
Uploaden

Verwijder bestand

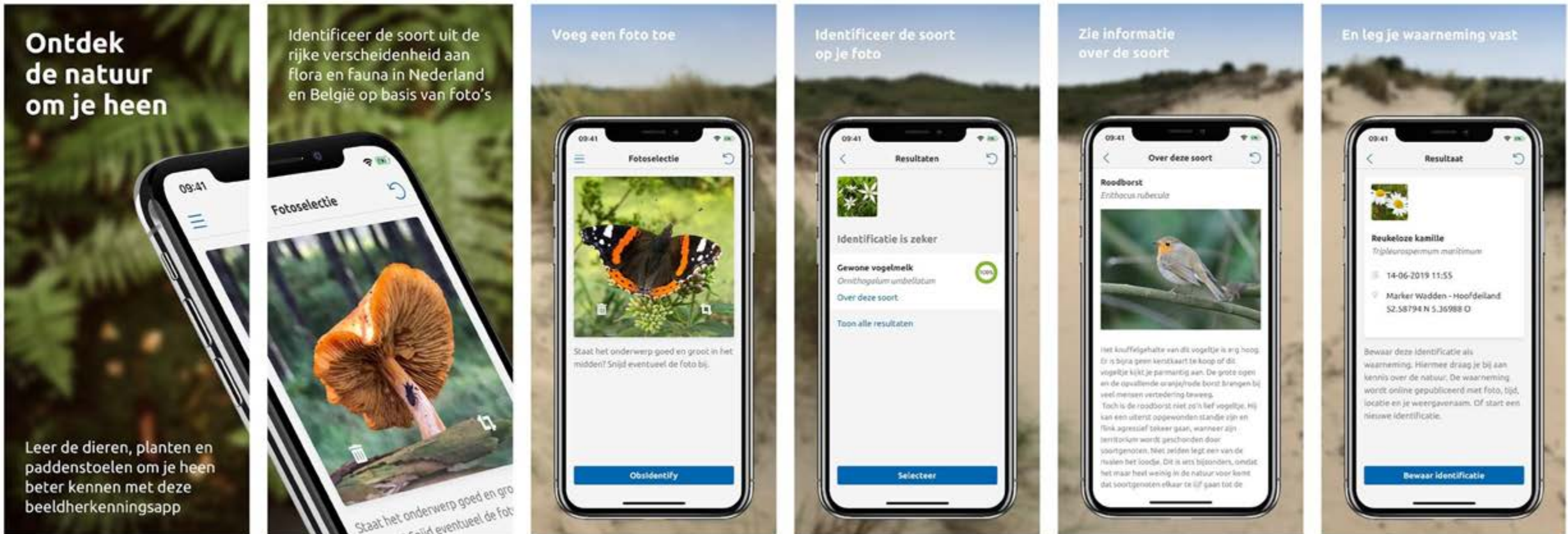
Bewaar

Annuleer

ObsIdentify voor smartphones (zie www.natuurpunt.be)

Maar eigenlijk s...

en
n b

am
het b

Maar eigenlijk gaat het mij niet om de langpootmuggen !

Maak foto's van alles wat leeft en
post het op www.waarnemingen.be

Zoek eventueel zelf de naam

of

laat het programma het dier of de plant zelf op naam brengen

of

laat de determinatie aan anderen over (en noem het bvb

'Langpootmug onbekend')

→ Wat leverde dit op 10 jaar tijd
op voor de langpootmuggen?

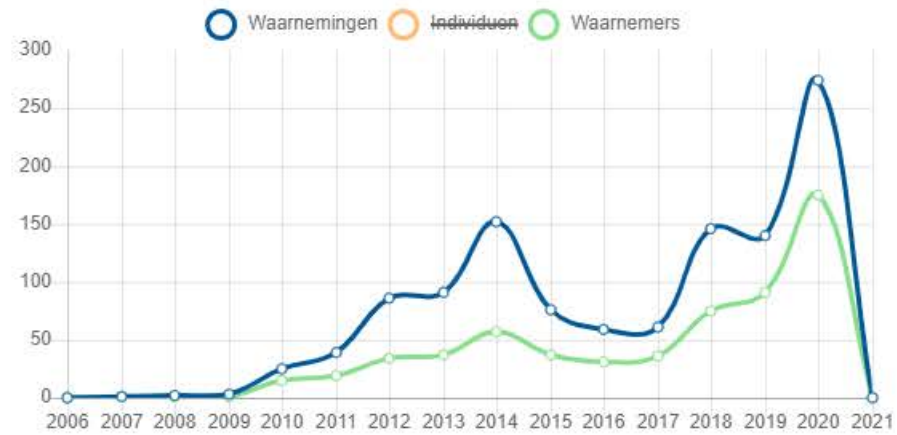
→ Wat leverde dit op 10 jaar tijd op voor de langpootmuggen?

- >15.000 waarnemingen
- 65 soorten langpootmuggen
- 88 soorten steltmuggen

- Honderden, meestal toevallige, waarnemers
- Tientallen insectenfotografen
- Enkele fanaten

Slechts 10% langpootmuggen niet op naam te brengen
Nog 3.300 waarnemingen met foto te valideren

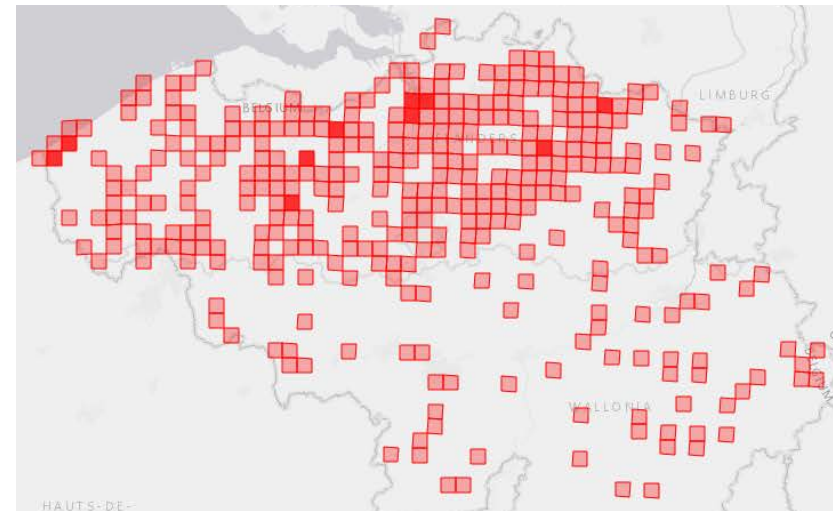
'Oranje maanlangpootmug', *Tipula lunata*

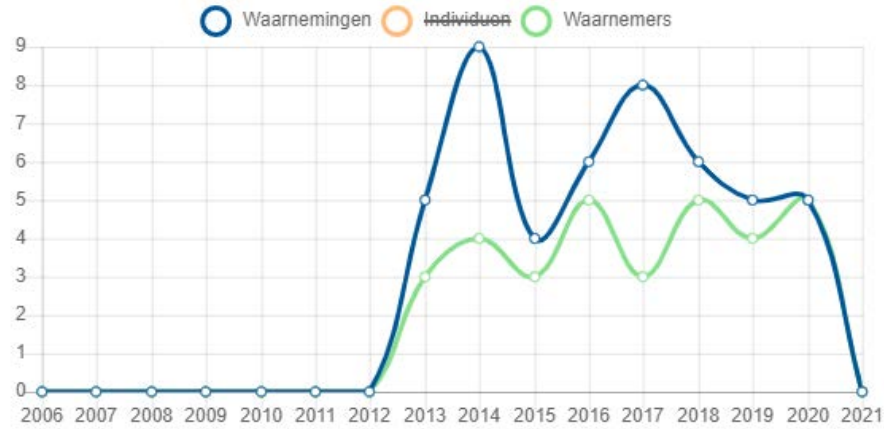
2010 → 2020:

25 → 250 waarnemingen

10 → 175 waarnemers

'Rouwlangpootmug', *Tipula marginella*

2010 → 2020:

0 → 5-10 waarnemingen/jaar

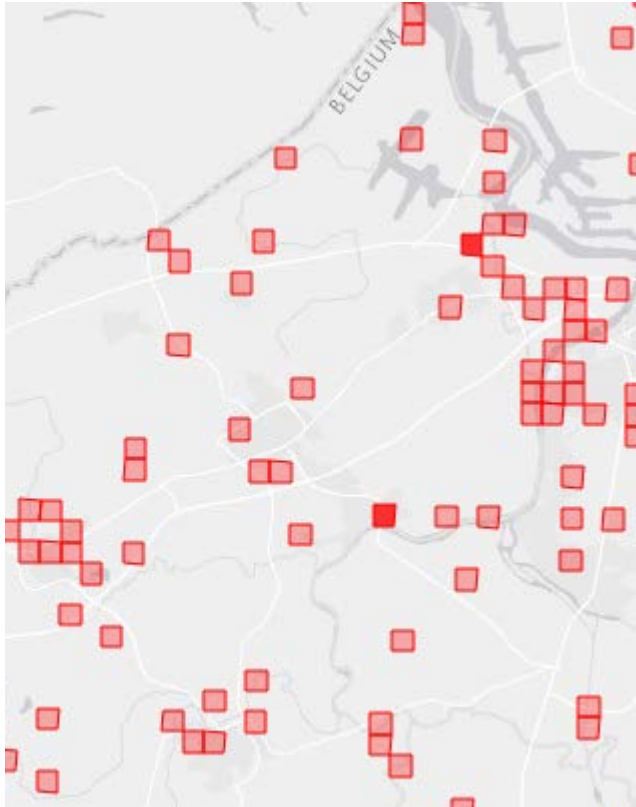
0 → 3-5 waarnemers/jaar

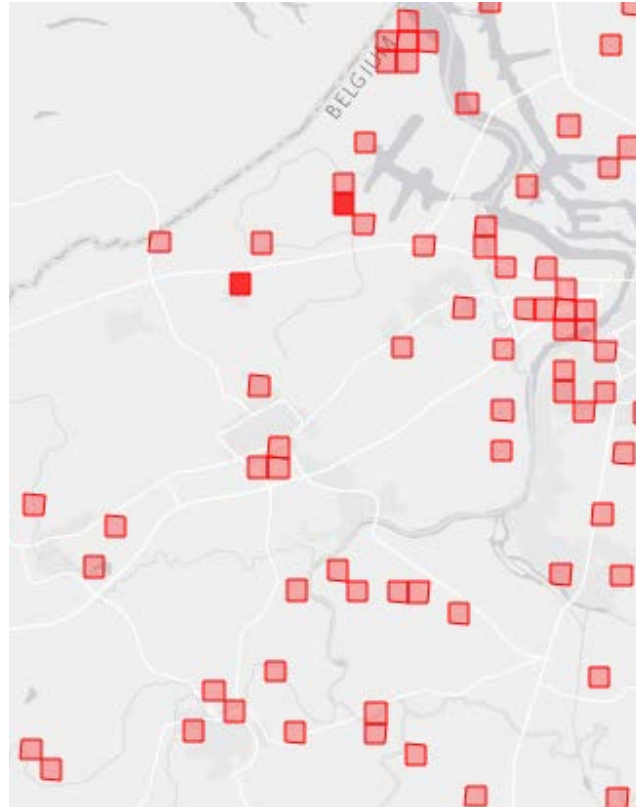
→

En het Waasland??

Tipula paludosa
Weidelangpootmug

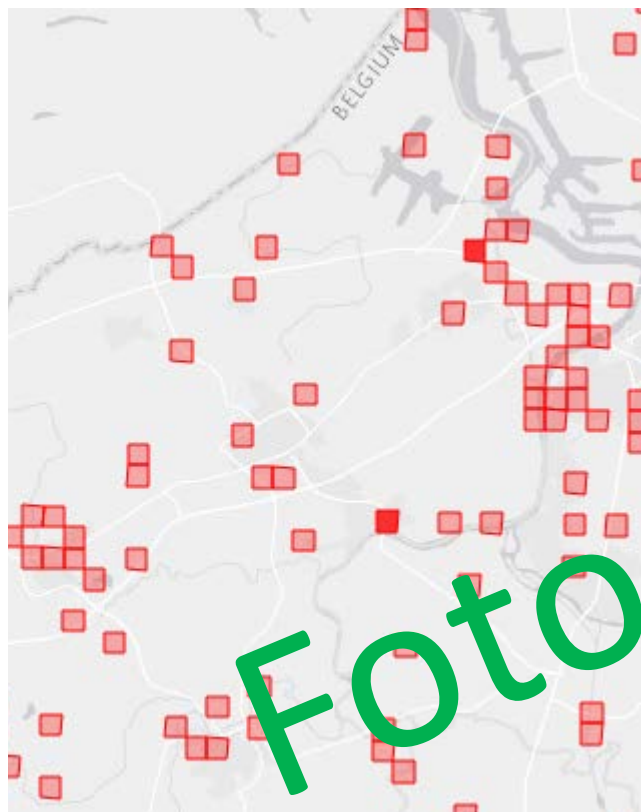

Nephrotoma appendiculata
Tijgerlangpootmug

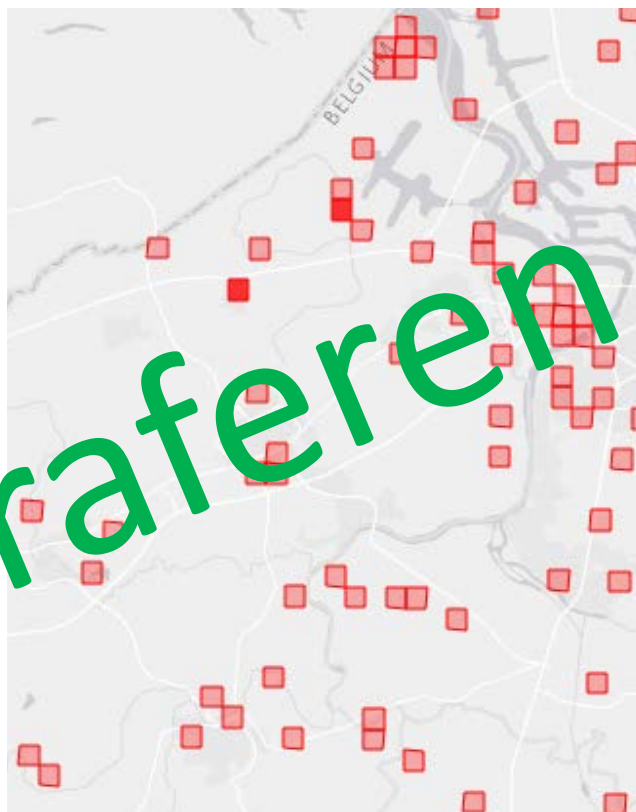

Tipula unca
'Kommalangpootmug'

En het Waasland??

Tipula paludosa
Weidelangpootmug

Nephrotoma appendiculata
Tijgerlangpootmug

Tipula unca
'Kommalangpootmug'

Fotograferen maar!

SAMENWERKEN KAN LONEN !

Ook in het Waasland

3. Fotografietips

Belangrijkste lichaamsdelen voor determinatie:
Kleuren, achterlijf, vleugelvlekken

Borststuk

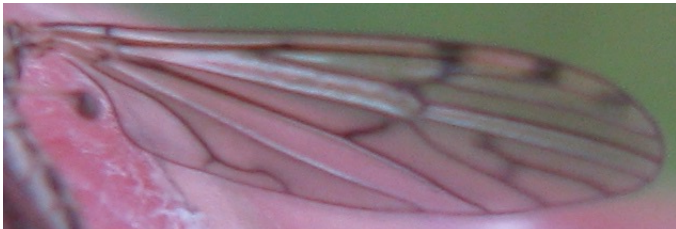
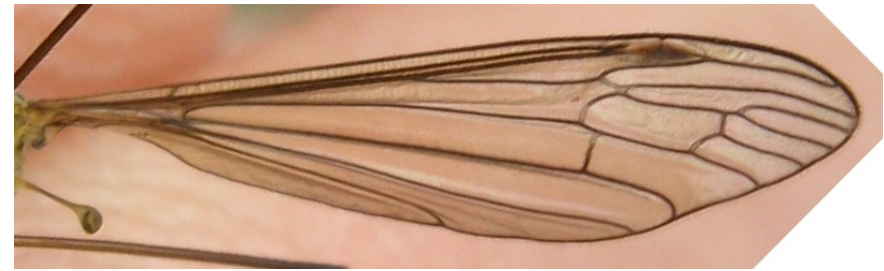
Belangrijkste lichaamsdelen voor determinatie:
Kleuren, achterlijf, vleugelvlekken

Kop - antennes

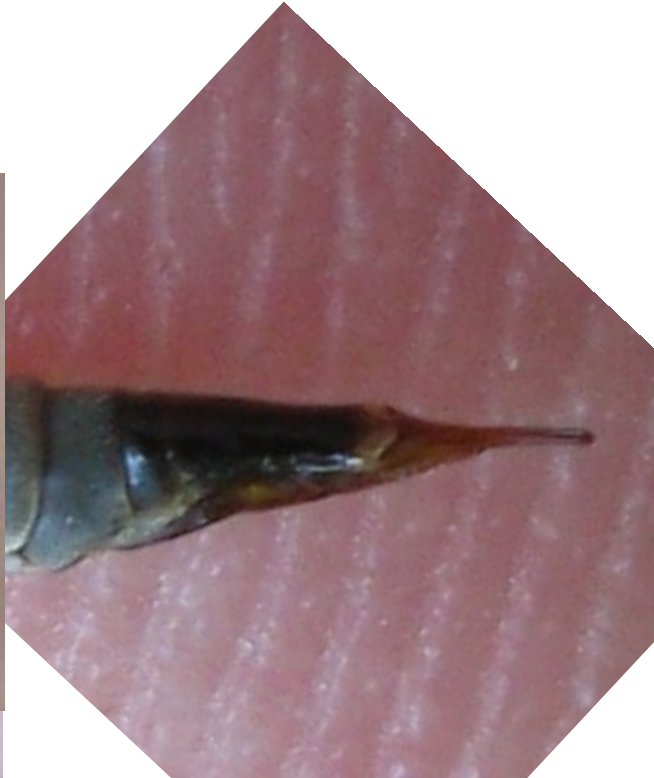

Belangrijkste lichaamsdelen voor determinatie:

Vleugels (zie vleugeltekening), maar ook vleugeladering -- vooral bij steltmuggen

Belangrijkste lichaamsdelen voor determinatie: Achterlijfspunt

Uitsmijter: een oranje nekkraag is géén determinatiekenmerk !
Het gaat om mijten (parasieten of reizigers?)

FOTOTIP 1: Goede belichting is heel belangrijk om genoeg details te zien, zeker bij kleinere soorten. Zonlicht of flits zijn beiden goed.

MAAR.....

FOTOTIP 2: Overmatige belichting kan een deel van het dier onzichtbaar maken door beschaduwing (links) of door reflectie (midden en rechts). Hierdoor zijn vooral de vleugeladering en vleugeltekening soms moeilijk of helemaal niet af te lezen.

FOTOTIP 3: De beste foto neem je schuin boven het dier zodat je bovenzijde en zijkant kan zien. Maar meer foto's uit verschillende richtingen is beter omdat de kans zo groter is dat meer details zichtbaar zijn.

Boven- en zijkant goed te zien (maar de vleugels reflecteren te veel ☹)

Deze bovenkant laat de kenmerkende zwarte zijstreep op het borststuk niet zien, dus is een tweede foto nodig

FOTOTIP 4: Laad ook foto's van details op als je post op www.waarnemingen.be.

Je kan de oorspronkelijke foto van het volledige dier best bijsnijden tot bvb. kop en borststuk of de achterlijfspunt en die bijgesneden foto's opladen. Zo gaan de details niet verloren. Op waarnemingen.be worden de foto's namelijk sterk beperkt in grootte.

Bijvoorbeeld onderstaande foto van *Tipula unca*. Voor de determinatie zijn o.a. kop, borststuk en achterlijfspunt belangrijk.

voor opladen: 4.560 kB (4000x3000 pixels)

na opladen: 60 kB (800x600 pixels)

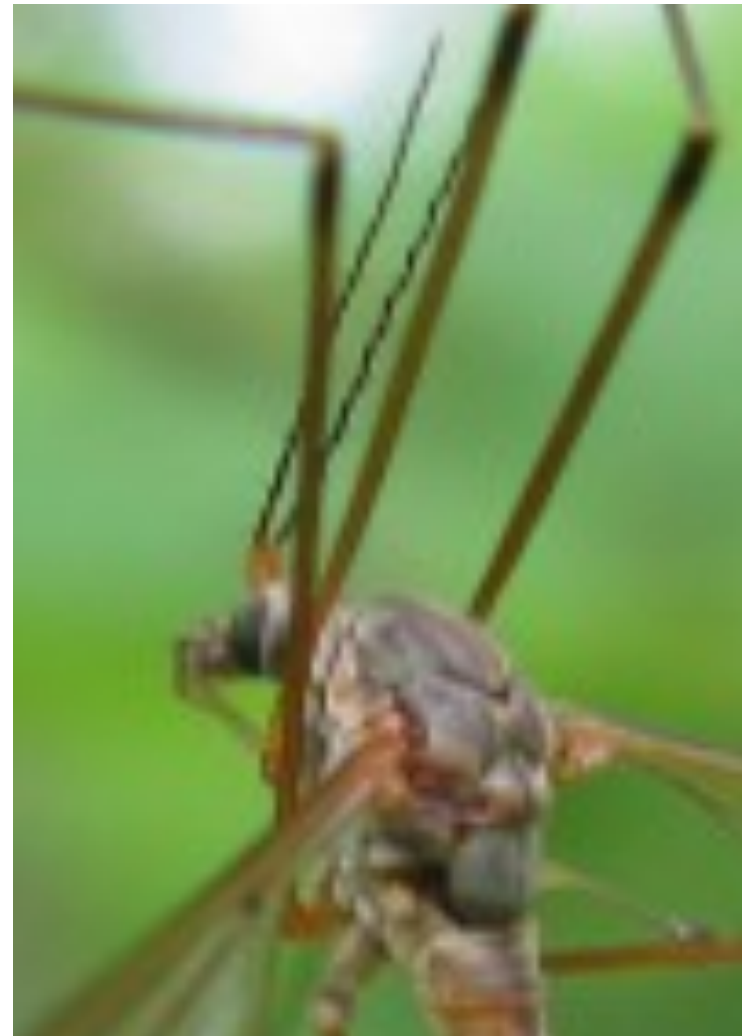
Geen verschil op het eerste zicht, maar wel als je inzoomt (volgende slides)

Na inzoomen op het kop en borststuk → details minder goed zichtbaar als alleen de foto van het volledige dier gepost wordt en je dan moet inzoomen om de details te zien.

Detail gepost op waarnemingen.be

ingezoomd van de 60kB-foto

Hetzelfde na inzoomen op de achterlijfspunt → details minder goed zichtbaar als alleen de foto van het volledige dier gepost wordt en je dan moet inzoomen om de details te zien.

Detail gepost op waarnemingen.be

ingezoomd van de 60kB-foto

FOTOTIP 5: Een langpootmug in de hand is soms beter (vaak meer contrast) in beeld te brengen

Vergelijk hieronder de vleugeladering van dit (hetzelfde) dier

Vangen gaat ook met de hand, ze kunnen tegen een stootje!
Houd één vleugel bijna helemaal vast en laat het dier rusten op je vinger.
Uiteraard niet bij de poten nemen...

FOTOTIP 6: Vergeet die achterlijfpunt niet! Voor determinatie of bevestiging.
Tipula cava t.o.v. *Tipula lunata*

FOTOTIP 6: Vergeet die achterlijfpunt niet! Voor determinatie of bevestiging.
Tipula staegeri t.o.v. *Tipula obsoleta*

SAMENWERKEN LOONT !

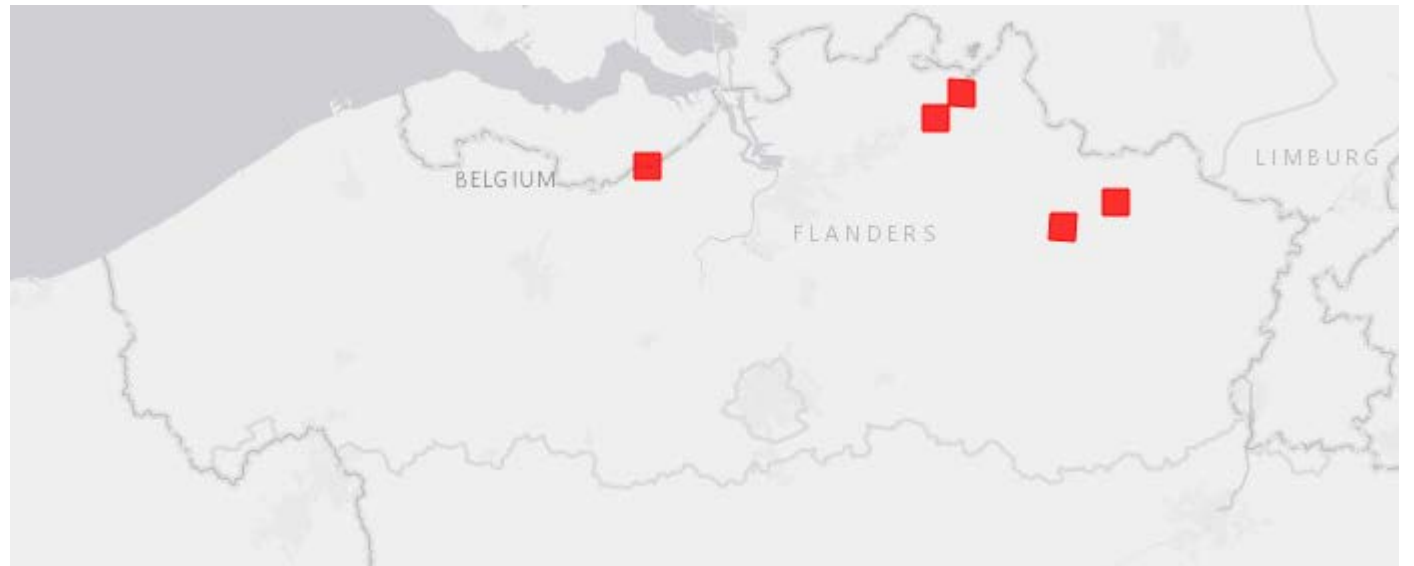
‘Speciallekes’ uit het Waasland

Veenmosmug, *Phalacrocerca replicata*

Stropersbos Stekene

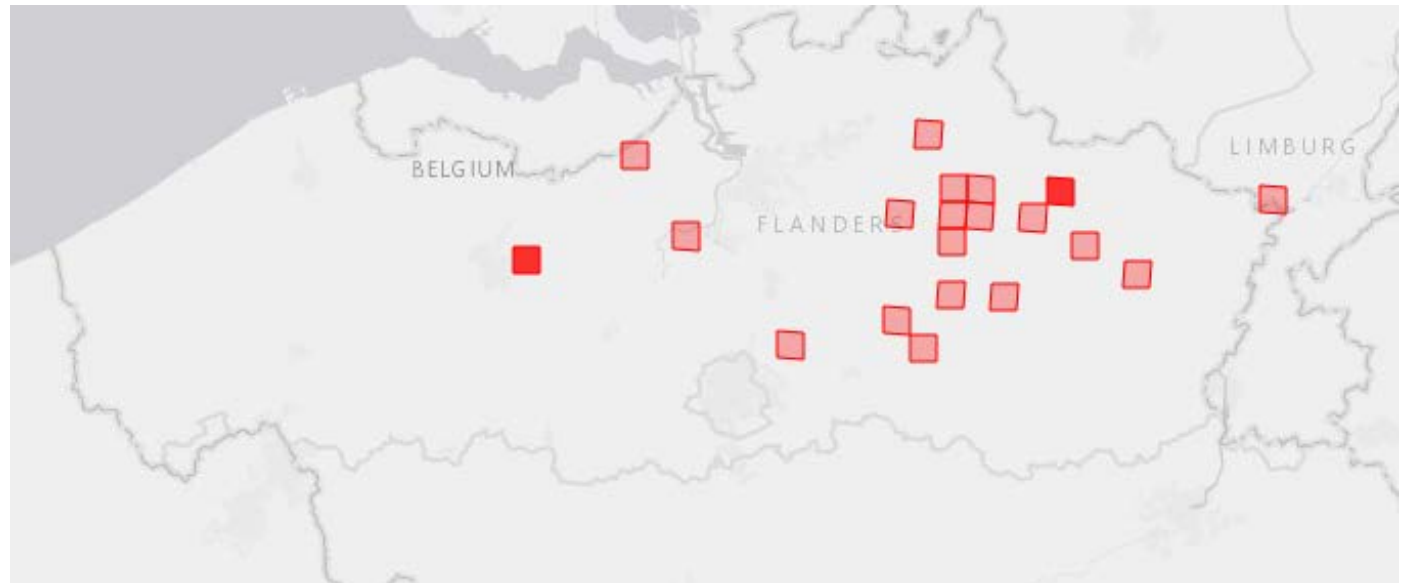
Tom Vermeulen

'Spinsteltmug', *Eutonia barbipes*

Saleghemkreek Sint-Gillis-Waas
Brigitte Van Passel

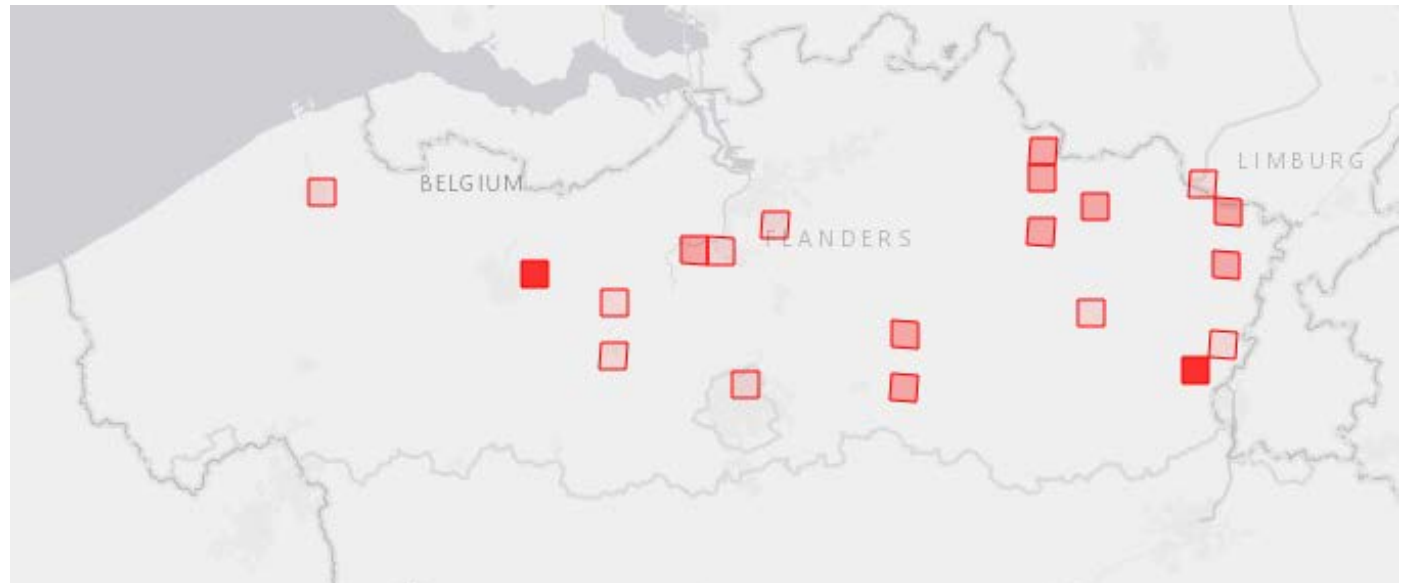

'Rouwlangpootmug', *Tipula marginella*

Berlarebroek, Koenraad Bracke

Nachtvlinderinventarisatie met Ward, Roeland, Hannah en Luc

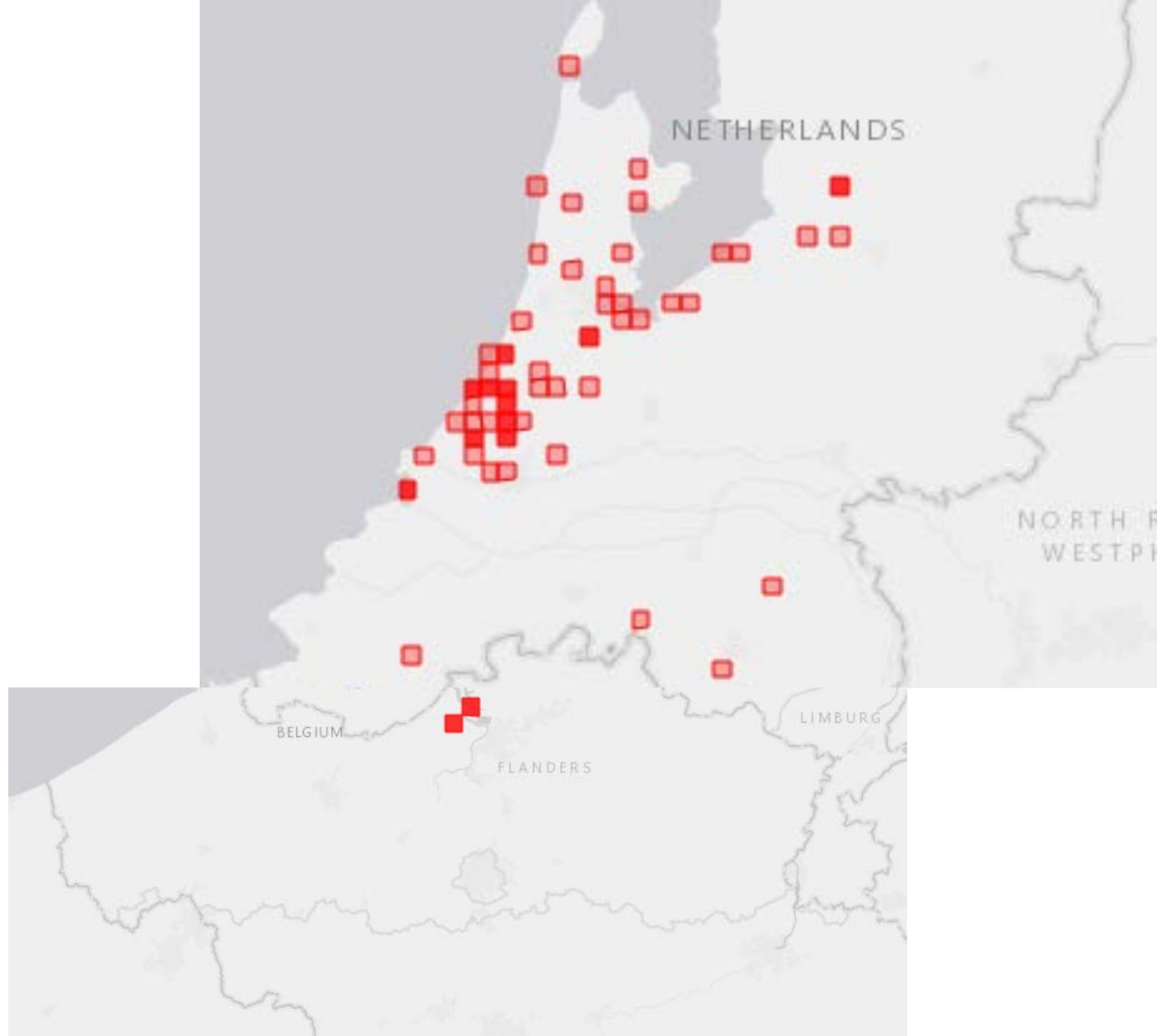
'Laddertijger', *Nephrotoma scalaris*

Antwerpen-Haven (Total Fina), S. Verheyen, 2x

Kallo Rietveld, 1x

Telkens 1 maand tussen in 2015

Tipula laetabilis

Vlietbos, Zwijndrecht

Tipula laetabilis

Vlietbos, Zwijndrecht

NEEN!

**Langpootmuggen
zijn NIET saai!**

JA!

**Fotograferen
maar... !**

